

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Грищенко Сергій Іванович 1984 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2007 році Київський національний університет технологій та дизайну за спеціальністю «Облік і аудит», аспірант денної форми здобуття вищої освіти Київського національного університету технологій та дизайну, Міністерства освіти і науки України, м. Київ з 2022 року до цього часу, виконав акредитовану освітньо-наукову програму Фінанси, банківська справа та страхування.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Київського національного університету технологій та дизайну від 01.07.2026 р. № 237, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради:

Поліни ПУЗИРЬОВОЇ, доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри економіки Київського національного університету технологій та дизайну.

Рецензентів:

Анни ОРЕЛ, доктора економічних наук, професора, професора кафедри маркетингу Київського національного університету технологій та дизайну;

Юлії Русіної, кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри фінансів Київського національного університету технологій та дизайну.

Офіційних опонентів:

Лідії КОСТИРКО, доктора економічних наук, професора, професора кафедри фінансів та банківської справи Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля;

Наталії БАБЯК, кандидата економічних наук, професора, професора кафедри корпоративних фінансів і контролінгу Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

на засіданні 31 серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування Сергію ГРИЩЕНКУ на підставі публічного захисту дисертації «Формування інтегрованої моделі фінансового менеджменту суб'єктів туристичної діяльності в умовах воєнних і посткризових трансформацій» за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Дисертацію виконано у Київському національному університеті технологій та дизайну Міністерства освіти і науки України, м. Київ.

Науковий керівник: Ірина ТАРАСЕНКО, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів Київського національного університету технологій та дизайну.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису; основні результати дослідження, ступінь їх наукової новизни та значущості полягають у теоретичному обґрунтуванні й науковому вирішенні проблеми формування інтегрованої моделі фінансового менеджменту суб'єктів туристичної діяльності в умовах воєнних і посткризових трансформацій з урахуванням сучасних викликів розвитку економіки і суспільства, досягнень фінансової науки і використання потенціалу цифрових і фінансових технологій для забезпечення стійкого розвитку підприємств. При цьому:

вперше:

- розроблено інтегровану модель фінансового менеджменту СТД, яка передбачає поєднання основних елементів концепцій вартісно-орієнтованого управління, сталого розвитку та положень стейкхолдер-менеджменту, і побудована з урахуванням глобальних і макроекономічних умов, галузевих і регіональних чинників, наявного ресурсного потенціалу, сучасних методів і технологій фінансового управління. Використання пропонованої моделі стало основою для удосконалення методів та інструментарію управління фінансами СТД, розробки фінансової стратегії стійкого розвитку;

удосконалено:

- методичний підхід щодо оцінювання ефективності системи фінансового менеджменту СТД, особливістю якого, на відміну від наявних, є використання інформаційно-аналітичної панелі, яка містить показники економічної ефективності, фінансової стійкості, ділової активності та здатності управляти системними фінансовими ризиками; поєднання результатів аналізу фінансового стану, інтегральної оцінки ефективності системи фінансового менеджменту та оцінювання здатності підприємства створювати економічну додану вартість (EVA) дозволило здійснити типологізацію суб'єктів туристичної діяльності за рівнем ефективності фінансового менеджменту та вартісної результативності, враховуючи динаміку показників ROIC і WACC, що забезпечує більш обґрунтований вибір відповідної фінансової стратегії;

- систему принципів фінансового менеджменту, які, на відміну від існуючих, згруповано з виокремленням – принципів організації фінансового менеджменту та принципів побудови системи фінансового менеджменту, як функціональної підсистеми в загальній системі управління підприємством; пропоновані принципи використано при формулюванні завдань та обґрунтуванні основних функціональних підсистем в структурі інтегрованої системи фінансового менеджменту суб'єкта туристичної діяльності;

- систему загальних і спеціальних функцій фінансового менеджменту СТД, які, на відміну від існуючих, розмежовано з позицій керуючої системи та залежно від об'єкта управління, і доповнено функціями загального аналізу чинників зовнішнього середовища, моніторингу й інформаційного забезпечення процесів – на зовнішньому рівні та на рівні підприємства; це сприяло підвищенню якості інформаційного забезпечення та, як результат, більш високому рівню обґрунтованості управлінських фінансових рішень з урахуванням внутрішніх фінансових ризиків і ризиків зовнішнього середовища;

- розроблено методичні положення і модель формування фінансової стратегії стійкого розвитку суб'єкта туристичної діяльності як складову

інтегрованої системи фінансового менеджменту, що базується на поєднанні положень концепцій вартісно-орієнтованого управління та сталого розвитку і, на відміну від існуючих, передбачає комплексне врахування економічних, екологічних і соціальних результатів діяльності на внутрішньому та зовнішньому рівнях функціонування підприємства; це створює підґрунтя для забезпечення довгострокової фінансової стійкості, зростання вартості суб'єкта туристичної діяльності, узгодження інтересів зацікавлених сторін та підвищення результативності системи фінансового менеджменту шляхом удосконалення методів і технологій фінансового управління;

дістали подальшого розвитку:

- категоріальний апарат у сфері фінансового менеджменту, який на відміну від наявних, розвинуто з урахуванням особливостей діяльності СТД, а саме: генеральна ціль фінансового менеджменту як забезпечення максимально високого рівня економічної та ринкової доданої вартості суб'єкта туристичної діяльності задля підвищення добробуту власників і працівників, задоволення інтересів зацікавлених сторін, що забезпечується через досягнення конкретних цілей (мінімізація витрат, розширення масштабів діяльності і номенклатури туристичних послуг, вихід на нові ринки, забезпечення фінансової стійкості та ліквідності суб'єкта туристичної діяльності за умови мінімізації фінансових ризиків власників бізнесу); поняття фінансової стратегії стійкого розвитку суб'єкта туристичної діяльності на засадах управління вартістю, яку визначено як програму дій інноваційного характеру, спрямованих на стабільне відтворення вартості туристичного підприємства за умови балансу фінансово-економічних, соціальних та екологічних цілей з метою задоволення інтересів усіх зацікавлених сторін. Це дозволило розробити концептуальні положення та інтегровану модель системи фінансового менеджменту, яка ґрунтується на поєднанні основних елементів концепцій вартісно-орієнтованого управління, сталого розвитку і стейкхолдер-менеджменту, використанні потенціалу сучасних цифрових і фінансових технологій;

- науково-практичний підхід до дослідження взаємозв'язку між показниками присутності туристів в онлайн-середовищі (%) та використанням ЦФТ в екосистемі подорожей, який, на відміну від існуючих, досліджено з використанням інструментарію аналізу рядів динаміки та описано логістичною функцією ($R^2 = 0,956$); зроблений прогноз до 2030 року щодо застосування ЦФТ потенційними споживачами послуг туризму в Україні показав, що цифрові ресурси поступово стають основним середовищем взаємодії туристів з туристичними компаніями і все ширше використовуються як в процесі вибору туристичних продуктів, так і в процесі їх споживання; з метою впровадження цифрових і фінансових технологій в основні бізнес-процеси підприємства розроблено програму цифрової трансформації системи фінансового менеджменту;

- система індикаторів оцінювання ефективності фінансового менеджменту суб'єктів туристичної діяльності, яка, на відміну від традиційних підходів, що базуються на показниках економічної ефективності, фінансової стійкості та ділової активності, доповнена складником внутрішньо-системних фінансових ризиків; це дозволило на основі систематизації та класифікації внутрішніх ризиків фінансового управління СТД, встановлення характеру їх впливу на ключові

фінансові показники діяльності підприємств, розробити комплекс управлінських заходів щодо їх мінімізації засобами фінансового менеджменту.

Здобувач має 27 наукових публікацій, зокрема: 11 статей опубліковані у фахових наукових виданнях України (з них 6 одноосібно), та 16 публікацій апробаційного характеру:

1. Грищенко С. І. Методичні положення оцінювання ефективності системи фінансового менеджменту суб'єктів туристичної діяльності. Журнал стратегічних економічних досліджень. 2026. №1. С. URL: <https://jrnل.knutd.edu.ua/index.php/jseconres/article/view/2014/1940> 2. 59–71.

2. Грищенко С. І. Методичні положення формування фінансової стратегії сталого розвитку підприємства туризму. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2025. №2. С. 122–130. URL: <https://humanitarian.com.ua/index.php/economics/article/view/1288/1316>

3. Грищенко С.І. Формування системи вартісно-орієнтованого управління суб'єкта туристичної діяльності в контексті реалізації цілей сталого розвитку. Вісник Національного технічного університету «ХПІ» (економічні науки). 2024. № 2(24). С. 112–117. URL: <https://es.khpi.edu.ua/article/view/308045/299521>

4. Грищенко С.І. Методологічні положення формування відносин стратегічного партнерства в туризмі. Економіка та суспільство. 2024. Вип. № 65. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4423>

5. Gryshchenko S. Methodology for monitoring the financial condition of enterprises in the tourism industry. Journal of Strategic Economic Research. 2024. №3. Pp. 36–42. URL: <https://jrnل.knutd.edu.ua/index.php/jseconres/article/view/1653>

6. Грищенко С.І. Туристична індустрія України: аналіз тенденцій та чинників розвитку в координатах повоєнного відновлення. Економіка та суспільство. 2023. № 52. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2548>

7. Грищенко С.І., Тарасенко І.О. Цифрові та фінансові технології в управлінні фінансами підприємств туристичного бізнесу. Економіка. Фінанси. Право. 2025. №6. С.105-111. (Особистий внесок автора: визначено напрями застосування цифрових і фінансових технологій на підприємствах туризму, розроблено методичні положення та модель формування стратегії управління вартістю). URL: <https://efp.in.ua/uk/journal-article/1666>

8. Тарасенко І.О., Нефедова Т.М., Тарасенко О.С., Грищенко С.І. Методологічні положення та інструментарій формування стратегії управління вартістю підприємства. Актуальні проблеми сталого розвитку. 2025. Том 2. № 4. С.101-110. (Особистий внесок автора: обґрунтовано доцільність застосування інструментів оцінки вартості підприємств України). URL: <https://journals.csr.com.ua/index.php/sustainability/en/article/view/120/129>

9. Тарасенко І.О., Тарасенко О.С., Грищенко С.І. Статистичні моделі аналізу фінансово-економічних показників міжнародних туристичних компаній в умовах нестабільності. Актуальні проблеми сталого розвитку. 2025. Том 2. № 5. С.83-92. (Особистий внесок автора: розроблено систему основних фінансово економічних показників оцінки діяльності МТК). URL: <https://journals.csr.com.ua/index.php/sustainability/uk/article/view/141/398>

10. Тарасенко О.С., Грищенко С.І. Ефективність діяльності українських

туристичних компаній в контексті цифровізації та розвитку FINTECH. Ефективна економіка. 2025. №9. (Особистий внесок автора: аналіз статистичних показників розвитку туристичної галузі, визначено основні напрями підвищення ефективності діяльності туристичних компаній на основі застосування фінансових технологій). URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/7591/7717> 11

11. Радіонова Н.Й., Тарасенко І.О., Грищенко С.І. Теоретико-методичні та прикладні аспекти застосування вартісно-орієнтованого підходу українськими туристичними підприємствами. Журнал стратегічних економічних досліджень. 2023. №2(13). С. 42-51. (Особистий внесок автора: обґрунтовано переваги і недоліки застосування орієнтованого суб'єктами туристичної діяльності вартісно управління). URL: <https://jrnln.knutd.edu.ua/index.php/jseconres/article/view/1272>

У дискусії взяли участь та висловили зауваження:

Поліна ПУЗИРЬОВА, голова разової спеціалізованої вченої ради, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки Київського національного університету технологій та дизайну. Оцінка позитивна, зауважень немає.

Анна ОРЕЛ, рецензент разової спеціалізованої вченої ради, доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу Київського національного університету технологій та дизайну. Оцінка позитивна, зауважень немає.

Юлія Русіна, рецензент разової спеціалізованої вченої ради, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів Київського національного університету технологій та дизайну. Оцінка позитивна, зауважень немає.

Лідія КОСТИРКО, офіційний опонент разової спеціалізованої вченої ради, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та банківської справи Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. Оцінка позитивна, зауважень немає.

Наталія БАБЯК, офіційний опонент разової спеціалізованої вченої ради, кандидат економічних наук, професор, професор кафедри корпоративних фінансів і контролінгу Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана. Оцінка позитивна, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада PhD 16023 присуджує Грищенку Сергію Івановичу ступінь доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Поліна ПУЗИРЬОВА

